
Jak se uplatňují absolventi ve vědě a výzkumu

Jak se uplatňují absolventi ve vědě a výzkumu

Každý stát potřebuje vědce, kteří by pomáhali jeho vývoji. Dobře to pochopily Spojené státy, které investují obrovské sumy do nábory lidí pracujících ve vědě a výzkumu. Česká republika je na tom daleko hůř.

Nástupní plat absolventa univerzity s výborným prospěchem a s následným čtyřletým doktorandským studiem je někde kolem devíti tisíc korun. Po absolvování studia je mladému vědci třicet let. Je v situaci, kdy potřebuje uživit rodinu, a přitom má sotva na nájem. V cizině ho daleko lépe ocení, může mít plat až kolem 100 tisíc korun měsíčně. Není se co divit, že si vybere alternativu práce za hranicemi.

Mgr. Aleš Neuwirth, 27 let, druhý stupeň doktorandského studia, obor fyziologie živočichů

Pracuji v Českých Budějovicích v entomologickém ústavu. Zatím mě to užívá. Dům z toho nepostavíte, ale na základní věci to postačí. Plat je podle tabulek. Když máte dobrého školitele a dobré výsledky, tak můžete sehnat granty a z nich mít odměny k platu. Nabídky ze zahraničí jsem měl, ale kvůli manželce jsem neodjel. Vlastně skoro všichni, co si dělají doktorát, odcházejí do ciziny na tzv. post.dok pozice.

Zdá se mi, že je v Čechách příliš mnoho absolventů a není pro ně uplatnění. Už rok sleduji inzeráty a nabídky pro molekulární biology a dají se spočítat na prstech jedné ruky. Ti, co neseženou práci nebo chtějí více peněz, odcházejí k farmaceutickým firmám. Mým cílem je dělat to, co mě baví, a zároveň mě to užívá.

RNDr. Jiří Drbohlav, 27 let, absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK, nyní zpracovává disertační práci a pracuje v Japonsku

Musím říct, že jsem byl v Česku velmi spokojen s mou vysokou školou. Přístup pedagogů je zde velmi profesionální. Student je brán jako partner, diskutuje se s ním a ptá se na názor. Japonská věda má vynikající materiální zázemí, ale nedostatek lidí, a proto hledá vědce po světě. Tato nabídka přišla k nám na fakultu (ještě byl kontaktován Curych a Oxford).

Co se týče pracovního uplatnění, jsem v Japonsku spokojen. Jsou zde i dobré finanční podmínky. Ovšem nechtěl bych tu zůstat kvůli odlehlosti země jak po stránce geografické, tak kulturní. V Japonsku jsem závislý na rodilém mluvčím, který mi vše překládá. Důvod proč nedělat v Čechách vědu je však jednoduchý - nejsou tu dobré finanční podmínky. Ale věda je tu na velice dobré úrovni, takže bych se někdy rád vrátil.

Sehnat práci v zahraničí není až tak velký problém. Záleží na oborech, hůře se shánějí střednědobé pobyty. Nejjednodušší je sehnat práci buď krátkodobou (3 měsíce), nebo potom zase na více let.

Můj cíl v kariéře se rychle mění. Vždy mám nějaký krátkodobý cíl. Co konkrétně, to záleží na okolí, kam se ostatní dostanou. A také na tom, jaké jsou finanční možnosti.

RNDr. Radek Fajgar, CSc., Ústav chemických procesů AV ČR, 40 let

Přírodovědeckou fakultu UK jsem ukončil v roce 1987 a jednou z možností uplatnění byla aspirantura. Přihlásil jsem se do konkursu na Ústavu chemických procesů v Praze-Suchbale a pracoval ve skupině laserové chemie vedené RNDr. Josefem Polou, DrSc. Začala tu pracovat velká část mých spolužáků. Skupina laserové chemie pracuje na několika projektech, které se týkají přípravy nových materiálů, především na bázi křemíku, síry, selenu, metodou laserové depozice z plynné fáze. Pracuji na projektu, který je podporovaný Grantovou agenturou Akademie věd, a je zaměřen na laserovou přípravu nanočástic kovů, stabilizovaných polymerním obalem. Příprava nanočástic a studium jejich vlastností je v současné době velmi aktuální, neboť malé rozměry částic s sebou přinášejí zcela nové vlastnosti optické, elektrické, magnetické aj. Podmínky pro práci, které jsou nyní v Akademii věd ČR, jsou bezpochyby lepší než před rokem 1989. Přesto se ale projevuje nedostatek financí, věnovaných na vědu a výzkum jak ze státního rozpočtu, tak i ze strany soukromého sektoru.

Po roce 1989 byla a stále ještě je možnost práce na nejrůznějších zahraničních výzkumných pracovištích, především v USA a nově třeba v Jižní Koreji. Já jsem osobně navštívil a měl možnost pracovat na několika zahraničních univerzitách (např. Jerusalema/ Izrael, Wuppertal/SRN) a vědeckých ústavech (CSIC Madrid/Španělsko, CEA Paříž/Francie) v rámci řešení společných výzkumných projektů. Pro výzkumnou práci je nutné mít zahraniční spolupráci.

Práce ve vědě a výzkumu je zajímavá a zároveň náročná co se týká nutnosti neustálého studia a seznamování se s výsledky dosaženými v daném oboru i s novými technikami práce. Současní absolventi VŠ mají široké možnosti uplatnění po ukončení školy, a proto není jednoduché najít studenty mající zájem o postgraduální studium. V tomto směru budeme muset zapracovat, abychom studenty získali. Kromě akcí organizovaných Prezidiem AV ČR (např. každoroční dny otevřených dveří) bude potřeba studenty kontaktovat už při studiu na VŠ. Pomoci v tom může i širší seznamování veřejnosti s výsledky práce našich výzkumných pracovišť.

Cílem každého pracovníka ve vědě a výzkumu je objevit něco nového. Objevy a vynálezy se však nedají předem plánovat. Na příkladu prof. Holého z Ústavu organické chemie a biochemie, dnes asi nejznámějšího českého chemika, je vidět, že teprve jeho dlouholetá výzkumná práce vedla k objevu nejúčinnějších antivirových léčiv. Najít takovéto aplikace pro výsledky své práce je cílem každého vědce.

Tato rubrika vzniká ve spolupráci s redaktory časopisu o pomaturitním vzdělávání StudentIN